

Venyige

Az Egri Görögkatolikus Szervezőlelkészség értesítője

2013. november

A Mennyei Erők ünnepe (November 8.)

Szent Mihály Fővezér és a többi mennyei erők tiszteletét egyházunkban november 8-án tartjuk. Ezen a napon emlékezünk meg arról is, hogy a jó angyalok győztek a Sátán fölött.

Ez alkalmából vegyünk most sorra néhány fontos dolgot, amit a kinyilatkoztatásból tudunk az angyalokról!

Az angyalok valóban léteznek, tehát nem csak a képzeletünkben, mítoszainkban és szimbólumaink között szerepelnek. Éppen olyan valóságosak, mint szomszédaink vagy barátaink.

A Szentírás több mint 600 helyen említi őket, és Jézus olyan természetességgel beszél róluk, mintha folyamatosan kapcsolatban lenne velük és látná őket. Ez valóban így van: jelen vannak itt és most, közvetlenül mellettünk állnak és velünk együtt olvassák ezeket a sorokat.

Az angyalok nem tündérek, nem mesefigurák, nem is valamiféle „haverok”, vagy „jó fejek”, ahogy néhány világméretű filmstúdió próbálja őket bemutatni.

Az angyalok félelmetes erejű harcosok, hiszen a Szentírás ír arról, hogy Szodomát és Gomorát elpusztították (Ter 19, 12-13); az asszír táborban pedig megölték 185 ezer ember (2Kir 19, 35). Ugyanakkor segítenek, kijelentenek, szolgálnak és megvédenek. Mindenütt ott vannak, ahol az üdvtörténet feltárulkozik és ahol Isten világa összefonódik az emberi történelemmel.

Olyan fenségesek megjelenésükben, hogy akik látják, teljesen megzavarodnak a látványtól: „Én János hallottam és láttam ezeket, és amikor hallottam és láttam, leborultam az angyal lába előtt,

hogy imádjám őt, aki megmutatta nekem ezeket. De ő így szólt hozzám: „Vigyázz, ne tedd, mert szolgatársad vagyok neked és testvéreidnek, a prófétáknak, és azoknak, akik megtartják e könyv ígéit: az Istent imádd!” (Jel 22,8-9)

Vannak gonosz és bukott angyalok, akiket démonoknak és ördögöknek nevezünk. Ők is valóságosak, nem mesefigurák. Itt laknak velünk a földön, és az idők végéig kísérhetnek bennünket a rosszra, hogy mi is hasonlókká váljunk

hozzájuk, és olyanok legyünk mint ők, akik nem szeretik és nem szolgálják Istent. „És levettetett a hatalmas sárkány, az ősi kígyó, akit ördögnek és sátánnak hívnak, aki megtéveszti az egész földkerekséget; levettetett a földre, és vele együtt angyalai is levettetettek.” (Jel 12, 9)

Figyelmeztet bennünket Krisztus Urunk is, hogy mi fog történni angyalainak segítségével az emberiség történelmének végén: „Az ellenség, aki elvetette a konkolyt, az ördög: az aratás a világ vége, az aratók pedig az angyalok.” (Mk 13, 39)

Az angyalok tudnak rólunk és szolgálnak bennünket, ezért fontos megemlékezni róluk, és tudni, hogy kicsodák ők. Életünk végén pedig eljön az a pillanat is, amikor átlépünk abba világba, ahol éppen az őrangyalunk lesz a kalauzunk. Az Egyház hagyománya szerint halálunk pillanatában az őrangyalunk visz Isten elé.

Megbecsülésünknek hangot adva, hitbeli cselekedettel ezen a napon templomba megyünk, vagy ha akadályoztatva lennénk, akkor imát mondunk az angyalok közbenjárását kérve. Bocsánatot is kérünk tőlük azokért a rossz gondolatokért is, amelyekről ha más nem, de ők biztosan tudnak, mint tökéletes szellemi teremtmények.

Demkó Balázs

*„Tartsatok bűnbánatot, mert közel van a mennyek országa...
Készítsétek az Úr útját, egyengessétek ösvényeit!”*

(Mt 3, 2-3)

Egyházunk számára a karácsony előtti böjti időszak az ószövetségi ősatyák és próféták imáinak és böjtjeinek a szimbóluma lett, ugyanis ők hosszú időn át várahoztak a Messiás eljövételére. Egyházunk azonban folyamatos várakozásban van, várjuk Krisztus második eljövételét is, miközben évente megünnepeljük a megváltás szent misztériumát, amivel készülünk az Úr eljövételére. Ezt az eljövételét *parúziának* nevezzük.

A parúzia (parouszia), mint

görög szó általános értelemben eljövételt, látogatást jelent; dogmatikai értelemben a végső dolgok legfontosabb eseménye, Krisztus második eljövetele.

Akkor a dicsőséges Krisztus újra eljön hatalommal és dicsőséggel, feltámasztja a halottakat, megtartja az utolsó ítéletet, örök boldogsággal jutalmazza a jókat, és örök kárhozattal bünteti a gonoszokat, és országát átadja az Atyának, hogy Isten legyen minden mindenben.*

**Magyar Katolikus Lexikon*

Seraphim Rose: A végidő jeleiről

1981-ben a Santa Cruz Egyetem Szt. Szerafim Ortodox Keresztény Hallgatói Szövetség szervezésében Seraphim Rose atya előadást tartott egy izgalmas témáról, azokról a jelekről, amelyek a világ végét jelzik vagy a világ végére utalnak.

„Egy olyan témáról szeretnék beszélni ma este, - kezdte előadását Seraphim Rose atya - amely időszerű napjainkban: a világ végétől, különösen azokról a jelekről, amelyek a mi időnkben beteljesülnek, és amelyek a világ végére utalnak. Számos alkalom volt már a múltban, amikor ez a téma érdekessé vált. Valójában úgy is hívhatnánk ezeket az időket, hogy „apokaliptikus” idők. Maguk az apostolok is úgy érezték, hogy nagyon is apokaliptikus időben éltek. Azután különböző időszakokban mint például nyugaton 1000 körül is várták a vég eljövetelét. Oroszországban a 15. század tájékán szintén volt egy időszak, amikor már várták a vég szükségszerű közeledtét. És napjainkban is sokan osztoznak ugyan abban az érzésben, hogy fogy az idő és valami nagy esemény fog történni. Gyakran kapcsolják ezt a 2000-es számhoz, vagyis kétezer év kereszténység végére érkeztünk, és a millennium már magában is nagy esemény, egy teljes ezer év, és ráadásul kettő ilyen időszak biztos valamilyen válság közeledtét jelzi, így sokan helyezik ezt a világvége kontextusába. Természetesen ez nem jelenti azt, hogy ez szükségszerűen be is fog következni, mivel nem ismerjük azt a napot vagy órát vagy évet, amikor a világ véget ér. Ugyanakkor megpróbálok rávilágítani arra, hogy miként viszonyuljunk ehhez a végváráshoz.”

Seraphim Rose atya kiemelte előadásában, hogy számtalan vallási gondolkodó mellett átlagos világi filozófusok is nagy bátorsággal nyilatkoznak a világ végétől.

„Adok is egy példát, olyan valakiről van szó, aki nagyon közel kell, hogy álljon hozzánk, mivel ő maga ortodox keresztény író: Alexander Szolzsenyicin. 1974 óta van távol Oroszországtól, írt a szovjetunióbeli életről és különösen a hírhedt Gulag munkatáborairól. Ő nem olyan gondolkodó, akiről azt hinnénk, hogy misztikus

vagy homályos vagy álmodozó, ellenkezőleg nagyon is józan. Három évvel ezelőtt a Harvard Egyetem kezdeményezésére előadást tartott és bátran elmondta a nyugati embereknek, hogy civilizációjuk hanyatlik és veszélyben van, mert a kommunizmus felülkerekedhet rajta, és hogy a modern humanizmus modellje nem eléggé mély ahhoz, hogy kielégítse az emberi lelket, így nem is lehetne követendő a jövőben Oroszországban, amennyiben Oroszország netán megszabadulna a kommunizmustól. És azután felszólalása végén a következő szavakkal fejezte ki a világban tapasztalható válság mélységét:

„Ha a világ még nem érte el a véget, akkor viszont olyan fontos történelmi fordulóponthoz érkezett, amely jelentőségét tekintve a középkorból a reneszánszba történő átmenettel egyenértékű.” Itt az író tapasztalatai alapján komolyan beszél a világ végének lehetőségéről. Hosszú távon az ember számára lehetetlen a mély lelki gyökerek nélküli élet, és ezeket a lelki gyökereket kitépte keleten a kommunizmus, nyugaton pedig a világi humanizmus. Egyéb írásaiban Szolzenyicin mint napjainkban sok más realista gondolkodó a lelki okok mellett egyéb konkrétumokat is említ arra, hogy miért gondolja, nagy válsággal terhes idősakkal áll szemben az emberiség. És itt olyan dolgokra gondol, amiket nem találhatunk meg semmiféle újságban vagy komoly elemző hírműsorban, nevezetesen olyan kérdések mint a föld erőforrásainak kimerülése a közeljövőben, amennyiben a jelenlegi mértékben használjuk, a katasztrófa-
lis levegő és vízszennyezés, ami sokkal súlyosabb Oroszországban mint Amerikában, a világ túlnépesedése és a közelgő, veszélyesen fenyegető élelmiszerhiány, és természetesen az utóbbi néhány évtized fejlesztései a fegyverkezés területén ténylegesen lehetővé teszik az emberi élet teljes megsemmisítését. Mindezek a közeledő nagy válság kézzelfogható jelei: a modern világ vége, lehet, hogy a világ vége.

Ezeztől sokkal figyelemreméltóbbak a napjainkban sokasodó spirituális jelek, és ma este főleg ezekről szeretnék beszélni. Először is szeretnék föltenni egy kérdést: hogyan viszonyuljon egy

ortodox keresztény ehhez az egész világ vége kérdéshez, és azokhoz a jelekhez, amelyek ezt sugallják? Hagyjuk figyelmen kívül ezt az egészet mint valami babonát, hisztériát vagy valami hasonlót? Ne tegyük! Először is megvan a válaszunk, amit Urunk Jézus Krisztus maga adott a Szentírásban. Csak két nappal keresztútra küldése előtt tanítványai hozzáfordultak az Olajfák hegyén és ezt kérdezték: „Mondd meg nekünk, mikor lesznek meg ezek?” A kérdés a Jézus által említett templom lerombolására vonatkozott. És azután azt kérdezték: „Micsoda jele lesz a te eljövetelednek, és a világ végének?” (Mt 24:3). Válaszában Urunk a következő legfőbb dolgokat sorolja: először is óvakodjunk a megtévesztéstől, a hamis Krisztus követésétől. Azután lesznek különböző jelek mint például háborúk, éhínség, földrengések, és mindezek még nem a véget jelentik mint inkább a gyötrelem kezdetét.

Később lesznek erkölcsi jelek: keresztényüldözés, a gonoszság burjánzása, növekvő szeretetlenség, ami az egyik legfőbb jele annak, hogy a kereszténység haldoklik, mert a keresztény ember jele Urunk szavai szerint az, hogy szeretet van benne. Azután további jel lesz az újabb szörnyű szenvedés a már említett háborúkon, éhínségen és földrengéseken túl. És „a pusztító utálatosság, ..., ott áll a szent helyen” (Mt 24:15), amit a Szentéletű Atyák felfogása szerint kell értelmeznünk, és amiről majd még később beszélünk.

És beszél arról a tényről, hogy a választottakért majd megrövidítetnek a napok. Azután újra figyelmeztet a hamis Krisztusra és a hamis prófétákra, akik „nagy jeleket és csodákat tesznek, annyira, hogy elhitessék, ha lehet, a választottakat is” (Mt 24:24). Ez azt jelenti, hogy nemcsak szörnyű, fizikailag is tapasztalható események fognak történni, hanem olyan kifinomultan módszeres megtévesztéssel fognak szembesülni, ami még a választottakat is félrevezetheti.

Azután Krisztus eljövetelének jele hirtelen fog megmutatkozni, felülről, és nem úgy mint az első eljövetele. A végső jelekként a nap elsötétül, a hold nem ad fényt, a csillagok leesnek az égről, és azután maga Krisztus jelenik meg a Mennyben a kereszt jelével.

Urunk azt mondja, hogy mi nem tudhatjuk az eljövetel napját és

óráját. Ugyanakkor, figyelniük kell. A fügefáról szóló példabeszédben elmondja, hogy amikor látjuk, hogy a füge megzöldül, akkor tudjuk majd, hogy közel a nyár. Ezért amikor a jeleket figyeljük és látjuk, hogy ezek a dolgok kezdenek bekövetkezni, akkor tudjuk, hogy eljött az idő, és egyre közeledik a vég.

*

Seraphim Rose atya előadásában kitért egy fontos eretnekségre, ami meghatározta a történelem folyamán azokat, akik az egyház hagyományától eltérő magatartással és gondolkodással várták és várják, Krisztus második eljövetelét:

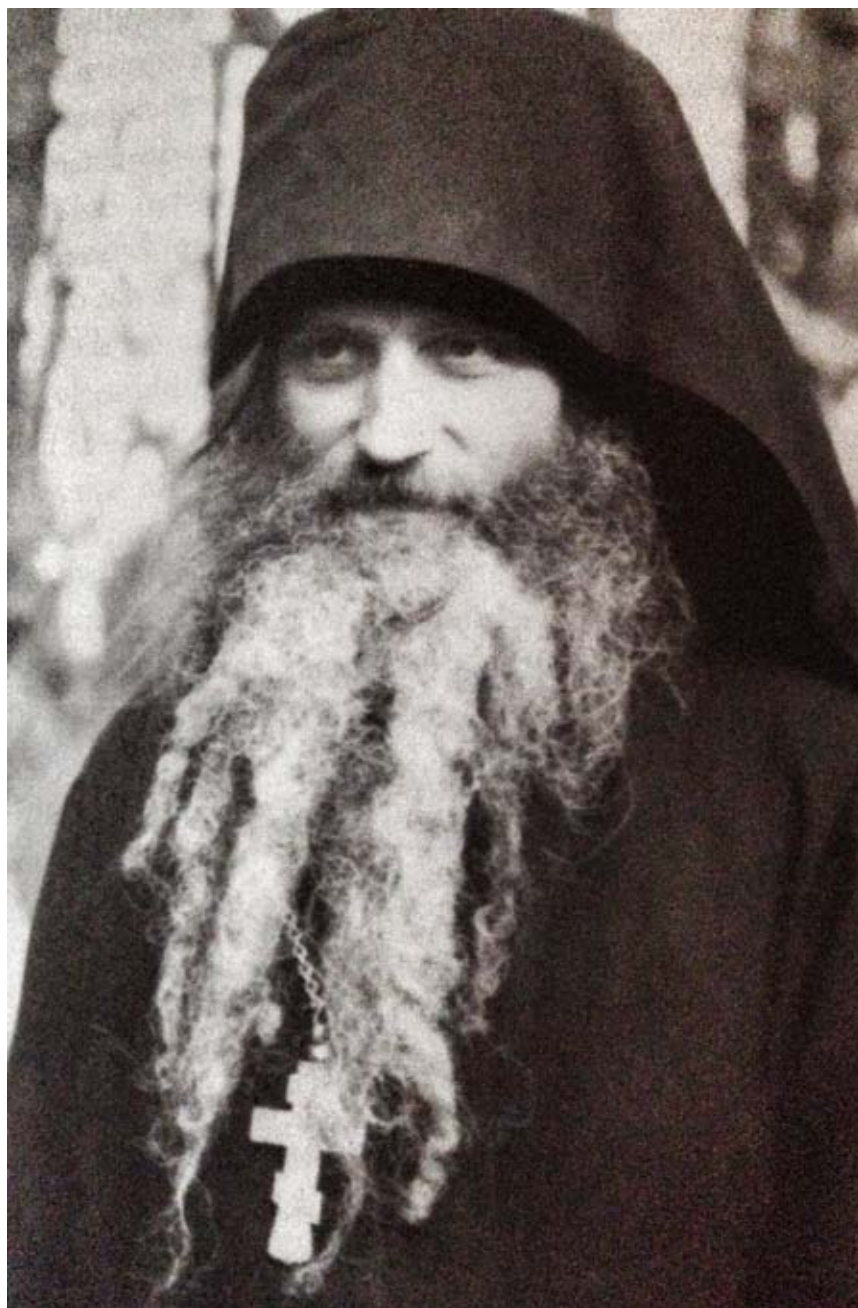
„Nem szabad túlzásokba bocsátkozni a részletekkel kapcsolatban. A mi megközelítésünknek egy kicsit átfogóbbnak, magasabb szintűnek, ugyanakkor határozottnak kell lennie. Természetesen a legnagyobb hibát a részletekben túlzásokba esők akkor követik el, amikor a kiliazmus eretnekségébe esnek, ami Krisztus ezeréves birodalmának várása. Ez az eretnekség sok baj okozója, és már az egyház korai történelmében is széles körben elterjedt, de a Második Egyetemes Zsinat elítélte. Ekkor került bele a Hitvallásba a kifejezés: „az Ő országának nem lesz vége.” Az ezeréves elképzelés onnan származik, hogy ha a Jelenések könyvének szövegét szorosan olvassuk mindenféle értelmezés nélkül, és nem vesszük figyelembe azt, amit a Szent Atyák mondtak róla, akkor azt olvashatjuk ki belőle, hogy az ördög ezer évre visszaszorult, és jött Krisztus és szentjeivel uralkodott, így mindenképpen lennie kell egy ezer éves periódusnak Krisztus első és második eljövetele között. Tehát legalább három ítéletnek kell lennie. Valójában a protestánsoknál van is ilyen, a Nagy Fehér Terem Ítélet és még más ítéletek, amelyek zavart okoznak a keresztény eszkatológiában.

Az ortodox Szentéletű Atyák egyetemes értelmezése szerint nincs ebben az egész elképzelésben semmi érthetetlen. Krisztus és szentjeinek uralkodása most történik. Ennek formája pedig az egyház. Az egyházi élet az áldott állapot, mert Krisztussal vagyunk, részesülünk kegyelmében, testében és vérében, tehát ez olyan mint a Paradicsom.

És ezt hívják az emberek millenniumnak: ez az ezer év egy teljes periódus. Az ezer kerek szám: 10x10x10, ami szimbolikusan Krisztus első és második eljövetele közötti idő teljességét fejezi ki. Ha egy bizonyos ezeréves periódust várunk, akkor már alig várjuk, hogy eljőjjön, és minden jelet, amit csak látunk, elkezdünk felnagyítani, és így aztán a legkisebb dolgot is égbekiáltónak tartjuk. „Ez itt a vég jele...” De lehet, hogy egyáltalán nem az. Vagy lehet, hogy egy olyan jel, ami a történelem során folytonosan visszatér, mint például az a jel, hogy több Antikrisztus is lesz. Teológus Szent János azt mondja, hogy már az ő idejében is több Antikrisztus létezett. És így aztán ez még magában nem jelenti azt, hogy küszöbön a vég, és a világ az utolsó tíz évét éli, ez inkább egy olyan spirituális jelet hordoz, ami felkészít minket arra, hogy közeledik a világ vége.

Maga Szent Pál, akit betöltött a világ vége és Krisztus eljövetelének tudata, figyelmeztette a kortárs keresztényeket, hogy ne legyenek túlságos hevületben a világ végével kapcsolatban. A következőt mondja: „Hogy ne tántorítottatok el egyhamar a ti értelmetektől, se ne háborítottatok meg, se lélek által, se beszéd által, se nekünk tulajdonított levél által, mintha itt volna már a Krisztusnak ama napja. Ne csaljon meg titeket senki semmiképpen. Mert nem jön az el addig, mígnem bekövetkezik előbb a szakadás, és megjelenik a bűn embere, a veszedelemnek fia” (2Tessz 2,2-3). Nagyon fontos jele ez a végidőnek: az eltávolodás, a hitehagyás, a bűn emberének, vagyis az Antikrisztusnak az eljövetele. És erre különösképpen szeretném felhívni a figyelmet. A hitehagyás a kulcs ahhoz, hogy megérthessük napjaink eseményeit. Nagyon összetett kérdés, nehéz teljességében feltárni. Röviden, ha tanulmányozzuk az elmúlt két-ezer év történetét, különösen a nyugati történelmet, akkor látható a folyamatos fejlődés fonala. Az első kilencszáz vagy ezer évben pedig láthatóak azok a különböző szálak, amelyek később megalkották a modern történelmet és a modern civilizációt. A mai civilizációt a múltbeli események és fejlődési irányok alakították ki.

És amikor Szolzsenyicin a nagy világválság vagy a világ vége eljöveteléről beszél, akkor arra a tényre utal, hogy ez a történelmi

vonulat, ami már körülbelül ezer éve tart, most a végéhez közeledik és ki fog fulladni, tehát vagy radikális változásnak kell történnie vagy elpusztul az emberiség.”

Különösen érdekes Rose atya előadásában az a rész, ami a szellemi egység megbontásáról szól a nyugati világban:

„Szent Pál említi a hitehagyást a Tesszalonikaiakhoz írt második levélben, említ egy másik megnevezést is erre a folyamatra, úgy is utal rá mint a törvényszegés és gonoszság titkos bűne. Azt mondja, hogy a törvényszegés titkos bűne már működik, előkészíti az Antikrisztust, aki a „bűn embere”. Ha megvizsgáljuk a 20. századi civilizációt, akkor látjuk, hogy a törvényszegés vagy az anarchia talán a legfőbb jellemző, ami meghatározza jellegét.

Álljon itt néhány ideillő példa. A modern művészetben a 20. század elejére a különböző modern művészeti iskolák feloldódtak valamiféle olyan állapotban, amit törvényszegőként lehetne jellemezni. A kubizmus, a futurizmus valamiféle alakzatokat festett a vászonra, mint például amit Jackson Pollock művelt 25 évvel ezelőtt: egy hatalmas vászon közepére állt, azután „ihletet kapott”, bemártotta az ecsetet a vödörbe és azután a kezét össze-vissza rángatva fröcskölte a festéket a vászonra. Néha az alakzatok még lehetnek kellemségek és szépek is, de ez semmiképpen nem művészet. Ha az ókori mesterek munkáit művészetnek nevezzük, akkor ez semmiképpen nem lehet művészet, mert nincs benne aprólékos kidolgozás és odafigyelés. Abban volt művészet és tudás. Így aztán csak az időbeli viszonyítás miatt mondjuk, hogy ókori, mert a modern művészet egyenlő a törvényszegéssel, a művészek megengedik maguknak, hogy megszegjék a művészet szabályait, és azt teszik, ami a művészet törvényeivel ellentétes. És természetesen vannak olyan „mesterművek”, amelyek olyanok mint egy ócska konzerves doboz, de 20.000 dollár az „értékük”.

A modern zenében is hasonló a helyzet. Albert Frankenstein, a modern zene történetírója, megírta a nyugati zene teljes történetét, elért a 20. századhoz, megállt és azt mondta: „Nem tudok többet írni, mert ami most következik, az már nem az, amit én zeneként is-

merek.” Vagyis méltányolta, hogy valami van ott, de elmondta, hogy nem felel meg a zene azon törvényeinek, amelyek a 19. század végéig éltek, tehát hadd írjon másvalaki róla. Mert ismét csak az mondható el, hogy valamiféle törvényszegés, új alapelv szivárgott be.

Ha már ilyen messzire jutottunk, akkor más már nem nagyon maradt mint a vég. Ezért van Szoltsenyicinnek olyan érzése, hogy valami a végéhez közeledik, mert ettől már lejjebb nem lehet menni, nem lehet konzerves dobozokat festeni és azután művészetnek hívni. Valaminek történnie kell, ha már nincs más út. Lehet, hogy valamilyen robbanásnak kell történnie, valamilyen teljesen új alapelvnek kell megjelennie, mint amilyen a kereszténység volt a római időkben, amely átformálta a művészetet, teljesen új művészetet teremtett, vagy ha semmi új nem történik, akkor a civilizáció szétesik és ez lesz a vége.

Az erkölcsi tanítás területén különösképpen az elmúlt 20 évben észlelhető, hogy a törvénytelenység vált normává, és még a katolikus és protestáns és egyéb egyházak magas beosztású emberei is hajlandóak arra, hogy korábban erkölcsstelennek tartott dolgokat jóváhagyjanak. Ezeket most valamiféle új erkölcsösségnek, „szituációs etikának” és ehhez hasonlóknak tartják.”

(Seraphim Rose atya tanulmányát a végidőről, Dányi László fordította angolból. A parókustól elkérhető a teljes fordítás.)

Jézus eljön

Az eszkatológia a teológiának az egyén és az emberiség végső sorsát tárgyaló része, a rendszerezett dogmatika utolsó fejezete, mely a végső dolgokkal kapcsolatos kérdéseket foglalja magába. A keresztény eszkatológia korai változata úgy tartja, hogy miután a világ megtért, Jézus vissza fog térni és megalapítja ezredéves királyságát. Angliában a 18. századra az eszkatológiának kifejlődött egy másik irányzata is, amely az idők végezetekor az újjáalapított Izrael szerepét hangsúlyozta. Ezen eszme egyik legelső és legjelentősebb hirdetője I. Jakab, angol király jogi tanácsadója, Sir Henry Finch (-1625) volt. 1621-ben *A világ nagy helyreállítása* avagy a zsidóknak és velük együtt a világ minden királyságának és nemzetének meghívása Krisztus hitére címmel egy hosszú értekezést írt, amelyben felhívta az angol népet és a kormányzatot, hogy a bibliai jövődőlés beteljesülése érdekében támogassa a zsidók letelepedését Palesztinában. A javaslat annyira nem volt időszerű, hogy mind az írás szerzőjét, mind a kiadóját hazaárulás miatt bebörtönözték, és a neves jogászt csak nézeteinek visszavonása után engedték szabadon.

Az 1800-as évek elején John Nelson Darby (1800-1882) írországi anglikán pap népszerűsítette és foglalta rendszerbe ezeket az eszkatológiai tanításokat, miközben egy új gondolati rendszert is kifejlesztett, amelyet futurista premillenizmusnak (jövőbeli ezrdévelőttiség) nevezett el. Darby azt tanította, hogy a bibliai jövődöléseket és a Szentírás nagy részét szó szerint kell értelmezni. Szerinte a keresztényeknek a történelmet úgy kell tekinteniük mint 7 (később 8) korszakot vagy felosztást (diszpenzációt), amelyek mindegyike tükrözi azt a sajátos magatartást, ahogy Isten az emberiséghez viszonyul. Ezt az elméletet hívják diszpenzacionalizmusnak. A hét korszak: ártatlanság, lelkiismeret, civil kormányzat, patriarchális, mózesi, kegyelem, ezeréves királyság, örök állam. Ennek a nézetnek az az alapja, hogy két különböző isteni tervet tételez: egyet a földi embereknek (Izraelnek) és egyet pedig a mennyei embereknek (az egyháznak). A diszpenzációs modell szerint zűrzavaros időszak

áll előttünk, de mielőtt ez megkezdődik, az igazi (földi) egyházat Isten ki fogja emelni az emberi a történelemből egy különleges jelenség segítségével, amelyet Darby elragadtatásnak nevezett. A megpróbáltatások időszaka a Jeruzsálemtől északnyugatra fekvő Megiddo völgyében (Armageddon) lezajló végső csatában fog tetőzni, melynek végeztével a megmaradt zsidóság elismeri Jézust mint Messiást, Izrael népe pedig ismét Isten elsődleges történelmi eszközévé válik.

A zsidók megtéréséről és Izrael királyságának visszaállításáról vallott hitük tette a diszpenzacionalistákat a keresztény cionizmus előfutáraivá, mert azt hirdették, hogy Isten képes őket újra „beoltani” és hiszik azt, hogy kegyelmében így fog tenni az ószövetségi jövendölések értelmének megfelelően. Az hiszik, hogy eközben Isten útjai változhatnak, de Izrael megáldásának szándékát soha nem fogja elfelejteni, amint megmutatta meg nem érdemelt támogatását az egyháznak is. Így fog tenni Izrael maradékával, hogy beteljesítse minden ígértét, amelyet Ábrahám örökös ivadékainak tett.

Darby egyik követője, William E. Blackstone (1841-1935) ismertette meg a diszpenzacionalizmust az amerikaiak millióival a Jézus eljön (Jesus is coming) című, 1882-ben megjelent óriási sikert arató művével. Ebben azt írta, hogy Jézus visszatér, hogy elragadja egyházát, és a megpróbáltatások után visszatér a Földre, hogy megalapítsa királyságát. A két esemény közötti időszakban az Antikrisztus fog uralkodni. Blackstone-t, könyvének megjelenése után, egyre jobban kezdte foglalkoztatni a zsidó nép Izrael földjére történő visszatérésének ígérete. 1890-ben, egy palesztinai utazást követően, Chicagóban megszervezte az Izrael múltja, jelene és jövője című konferenciát, amelynek a végeredménye 1891-ben az ún. Blackstone Emlékirat volt. Ebben 413 tekintélyes keresztény és zsidó vezető fordult Benjamin Harrison amerikai elnökhöz, és azt kérték, hogy támogassa a zsidó állam palesztinai megalapítását. A beadvány aláírói és a diszpenzacionalisták csalódására azonban a zsidók egyetlen országból sem akartak visszatérni ősi földjükre, mert azt állították, hogy akkor gettóvá változna egész Palesztina.

Blackstone tucatnyi amerikai tanítványa Jeruzsálem óvárosában egy közösséget alapított, hogy szemtanúi lehessenek a próféciaák beteljesülésének. Éveken át minden nap teával és süteménnyel mentek ki az Olajfák hegyére és abban a reménykedtek, hogy ők lesznek az elsők, akik frissítőt adhatnak az alászálló Krisztusnak.

Az amerikai fundamentalista protestáns keresztény csoportok napjainkban már komoly erőt képeznek az Egyesült Államok politikai életében. Elsősorban a Republikánus Pártban van befolyásuk, és nagy mértékben meghatározzák a külpolitikai döntéseket. A fundamentalista keresztények többsége a diszpenzacionalista nézeteket követ, és a Biblia szó szerinti olvasatát vallja. Így azt hirdetik, hogy a zsidó államnak újjá kell születnie mielőtt Jézus második eljövetele megtörténne. A zsidóknak vissza kell szerezniük a bibliai időkben birtokolt Szamária és Júdea területeit mielőtt a világvége bekövetkezne. Ezért támogatják Izraelnek a szomszédaival szembeni agresszív lépéseit a Szent Földön. A keresztény cionizmus híres szónokai szenvedélyesen terjesztik ezeket a nézeteket.

A keresztény világ nagy része úgy Európában, mint Amerikában elutasítja a diszpenzacionalista nézeteket. Sem a katolikus sem az anglikán egyház nem tartja érvényes hitrendszernek.

Dr. Bartók Béla

*Katolikus Katekizmus A Végidőről **

1. Krisztus dicsőséges eljövetele, izrael reménye

A mennybemenetel óta Krisztus dicsőséges eljövetele a küszöbön áll; „Aki tanúságot tesz mindezekről, így szól: Bizony hamar eljövök...” (Jel 22, 20) De "nem ránk tartozik ismerni az időket és a pillanatokot, melyeket az Atya a maga hatalmában elhatározott"(Apcsel 1, 7). „Azt a napot és az órát azonban senki sem ismeri, sem az angyalok az égben, sem a Fiú, csak az Atya.” (Mk 13, 32)

Ez az eszkatologikus esemény bármely pillanatban beteljesedhet: „Legyetek tehát készen ti is, mert amelyik órában nem gondoljátok, eljön az Emberfia.” (Mt 24, 44), Jóllehet mind az eseményt, mind az azt megelőző végső megpróbáltatást valami "késlelteti": „Semmiképpen se ámítson el titeket senki, mert előbb az elpártolásnak kell bekövetkeznie, és meg kell jelennie a bűn emberének, a kárhozat fiának, aki ellenszegül és önmagát föléje helyezi mindannak, amit Istennek vagy isteni tiszteletre méltónak nevezünk, beül Isten templomába, és úgy mutogatja magát, mintha Isten volna.... A gonoszság titka ugyanis már munkálkodik, csakhogy azt, aki még most visszatartja, előbb el kell távolítani az útból. Akkor majd megjelenik az a gonosz, akit az Úr Jézus elpusztít szájának leheletével (Iz 11,4), és megsemmisíti eljövételének fényességével. Az érkezését pedig – a sátán hatalmából – mindenféle hamis erőmegnyilvánulás, jek és csoda kíséri, és mindenféle csábítás a gonoszságra, azok vesztére, akik elkárhoznak, mert nem fogadták be az igazság szeretetét, hogy üdvözüljenek. Ezért bocsátja rájuk Isten a megtévesztés erejét, hogy higgyenek a hazugságnak, és ítélet alá essenek mindannyian, akik nem hittek az igazságnak, hanem beleegyeztek a gonoszságba. (2Tessz 2, 3-12)

A Messiás dicsőséges eljövetele a történelem bármely pillanatában attól függ, hogy elismeri-e Őt "egész Izrael", melynek egy része megátalkodott a "hitetlenségben" (Róm 11,20) Jézussal kapcsolatban.

„Ugyanúgy ők is most engedetlenek az irántatok megnyilvánult irgalmasság miatt, hogy azután ők is irgalmasságot nyerjenek.” (Róm 11, 31); „Nem akarom, testvérek, hogy saját bölcsességekre hagyatkozzatok, és meg ne ismerjétek azt a titkot, hogy a vakság Izraelnek csak egy részében következett be, addig, amíg a pogányok összessége be nem lép, s így majd egész Izrael üdvözülni, amint meg van írva: „Eljön a Szabadítás Sionból, és elfordítja Jákobtól a gonoszságot (Iz 59, 20-21), s ez lesz velük a szövetségem...” (Róm 11,25-26);

Szent Péter mondja pünkösöd után a jeruzsálemi zsidóknak: "Tartsatok tehát bünbánatot és térjete meg, hogy eltöröltessenek bűneitek, hogy eljöjjön az Úr színe előtt a megbékélés ideje, és Isten elküldje Őt, aki számotokra Krisztussá rendeltetett, Jézust, akit az égnek kellett befogadnia egészen a nagy megújulás napjáig, amit Isten megmondott szent prófétái ajka által" (ApCsel 3,19–21). És Pál visszhangozza: "Ha már elvetésük megbékélése a világnak, mi más lesz a fölvételük, mint élet a halálból" (Róm 11,15). A zsidók összességének belépése a messiási üdvösségbe az összes pogányok után valósítja meg Isten népe számára "Krisztus teljességét" (Ef 4,13), amelyben "Isten lesz minden mindenben" (1Kor 15,28).

2. Az egyház utolsó próbatétele

Krisztus eljövetele előtt az Egyháznak át kell mennie egy utolsó próbatételen, mely sokak hitét meg fogja ingatni: „De amikor eljön az Emberfia, vajon talál-e hitet a földön?” (Lk 18,8); „Mivel megsokasodik a gonoszság, sokak szeretete kihűl majd. De aki kitart mindvégig az üdvözülni.” (Mt 24, 12-13) Az üldözés, mely kíséri az Egyház földi zarándokútját, fölfedi a "gonoszság misztériumát" egy vallási megtévesztés formájában, mely az embereknek problémáik látszólagos megoldását kínálja föl cserében azért, hogy elpártoljanak az igazságtól. „Mindezek előtt pedig kezét emelnek rátok és üldözni fognak titeket. Átadnak benneteket a zsinagógáknak és börtönbe vetnek. Királyok és helytartók elé hurcolnak titeket az én nevéért.” (Lk 21, 12); „Ha a világból valók volnátok, a világ sze-

retné azt, ami az övé. Mivel nem vagytok a világból valók, hanem kiválasztottalak titeket a világból, azért gyűlöl benneteket a világ.” (Jn 15, 19)

A legnagyobb vallási megtévesztés az Antikrisztusé, azaz egy ál-messianizmusé, amelyben az ember önmagát dicsőíti Isten és az Ő testben eljött Messiása helyett. (2Tessz 2, 3; 2Jn 7)

Ez az antikrisztusi megtévesztés a világban mindannyiszor föl-tűnik, amikor a messiási reménységet a történelemben akarják beteljesíteni, ami csak a történelmen túl, az eszkatologikus ítélet által teljesezhet be; az Egyház az eljövendő ország ezen meghamisítását "millenarizmusnak" nevezett enyhébb formájában is és főként a "belsőleg romlott" szekularizált messianizmus politikai formájában elutasította. **

Az Egyház az Ország dicsőségébe csak ezen utolsó Húsvéton át léphet be, melyben követi Urát halálában és föltámadásában: „Ezek után, mintha nagy sokaság hangját hallottam volna az égben: „Alleluja! Üdv, dicsőség és hatalom a mi Istenünknek, mert igazak és igazságosak az ő ítéletei (Zsolt 19, 10), mert ítéletet mondott a nagy parázna asszony fölött, aki paráznaságával megrontotta a földet, és számon kérte szolgálóinak vérének a kezéből!” (2Kir 9,7) Azután pedig ezt mondták: „Alleluja! És füstje felszállt örökkön-örökké!! (Iz 34, 10) Ekkor a huszonnégy vén és a négy élőlény arcra borult, és imádták a trónján ülő Istent (Iz 6,1) „Ámen! Alleluja!” A trón felől pedig egy hang szólt: „Mondjatok dicséretet Istennek mindnyájan, ti szolgálói, és akik őt féltitek, kicsinyek és nagyok...!” (Jel 19, 1-9) Az Ország tehát nem az Egyház történelmi diadala által fog beteljesedni állandóan növekvő fejlődés útján, hanem Istennek a gonosz utolsó támadása fölötti győzelme által: „Amikor majd eltelik az ezer esztendő, eloldozzák börtönében a sátánt. Kijön és elcsábítja a föld négy szegletén lévő nemzeteket, Gógot és Magógot, egybegyűjti őket a harcra; számuk annyi, mint a tenger fövénye. Felvonulnak a föld minden táján, és bekerítik a szentek táborát, és a szeretet várost. De tűz száll le Istentől az égből, és megemészti őket. A tüzes és kénkőves tóba vetik, ahol a fenevadat és az álpró-

fétát gyötrik éjjel-nappal, örökkön örökké.” (Jel 20, 7-10) Melynek következtében Menyasszonya alá fog szállni a mennyből: „Láttam a szent várost, az új Jeruzsálemet Istentől leszállni az égből, mint a férjének felékesített menyasszonyt.” (Jel 21,2) Istennek a gonosz fölforgatása fölötti győzelme az Utolsó Ítélet formáját fogja öltén. „És láttam, hogy a halottak, nagyok és kicsik a trón előtt állnak, és a könyveket kinyitották. Egy másik könyvet is kinyitottak, amely az élet könyve (Dán 7, 10). A halottakat megítélték azokból, amik tetteiknek megfelelően a könyvbe voltak írva. (Jel 20, 12) Mindez a mulandó világ végső, kozmikus összeomlása után: „...Akik várjátok és epedve óhajtjátok Isten napjának eljövetelét, amikor az egek elégnék és szétfoszlanak, az elemek pedig a tűz hevétől elolvadnak? Mi azonban - az ő ígérete szerint – új eget és új földet várunk, ahol igazság lakik.” (2Pét 3, 12-13)

* *A Katolikus Egyház Katekizmusa 1995.*

** *Szent Officium: Decretum de millenarismo (1944. VII. 19.): DS 3839.*

XI. Pius: Divini Redemptoris enciklika, 1937. III. 19-én: AAS 29 (1937), 65--106; II. Vatikáni Zsinat: Gaudium et spes lelkipásztori konstitúció, 20--21.

A keleti rítusú hívek adventi koszorúja

A Görögkatolikus és az Ortodox Egyház negyven napos böjti időszakkal készül a „téli pászkára”, Krisztus Urunk születésére, a karácsonyra. Ennek a készületi időnek megfelelően, nem négy adventi gyertyát gyújtunk, hanem hetet. Ennek szimbólumát és jelentését az alábbi fordítás magyarázza, technikai tanácsokat is adva az adventi koszorú elkészítéséhez.

Ernesto Obregon atya leírása

Készítsük el a koszorú alapot, ami lehet egyszerű vagy örökzöldekkel díszített, és hagyjunk helyet a hét gyertyának. A gyertyának a böjti időszakra való tekintettel, pirosaknak kell lenniük. Ha nehézkes piros vagy bordó gyertyák beszerzése, akkor használjunk fehér gyertyákat és kössük rájuk a megfelelő színű szalagot. Közben összeállítjuk a koszorút, ne feledkezzünk meg a jelképekről. A kör alakú koszorú az Örökkévaló Isten keresztény szimbóluma. Az örökzöldek szimbolizálják az örök életet, azt az isteni életet, amiért Krisztus eljött, hogy mi is részesülhessünk belőle. A gyertyák Krisztust, a Világ Világosságát jelképezik.” A tengerentúlon külféle színű gyertyákat is használnak, de nálunk nem hagyomány. November 15-e után, vasárnaponként egy-egy gyertyát gyújtunk!

Advent első vasárnapja

- Gyűjtsd meg az első gyertyát, amely a hűségre emlékeztet, arra a hűségre, ami bennünk van Isten iránt, hogy ígéretét megtartva elküldi nekünk Fiát.
- Olvasmány: Izajás 9:2, 6-7; 40:3-5; 52:7
- Téma: Isten ígérete, hogy elküldi a Messiást.

Advent második vasárnapja

- Gyűjtsd meg mind a két gyertyát és gondolt át újra az első gyertya jelentését.

- Jelentése: A második gyertya arra a reményre emlékeztet bennünket, hogy Krisztus ebben az évben is újra eljön, hogy új örömet hozzon életünkbe.
- Olvasmány: Lukács 1:5-31
- Téma: A mai világban hogyan hoz Krisztus örömet szívünkbe? Miért legyen örömteli a keresztyén ember?

Advent harmadik vasárnapja

- Gyűjtsd meg mind a három gyertyát és gondolt át újra az első két gyertya jelentését.
- Jelentése: Emlékezz Szent János szavaira, “Isten annyira szerette a világot, hogy egyetlen fiát adta érte.”
- Olvasmány: Lukács 1:26-38.
- Téma: Szent Miklós élete, akit nagylelkűségéről ismerünk, mivel ajándékokat és pénzt adott a szegényeknek. Sötétedés után ajándékozott, kilétét elfedte, hogy ne ismerjék fel. Hogyan követhetjük példáját, hogyan ajándékozzuk meg a rászorulókat?

Advent negyedik vasárnapja

- Mikor a következő gyertyákat gyűjtjük, mindig idézzük fel az előző gyertyák jelentését!
- Jelentése: Ez a gyertya a pásztorokhoz szóló angyali üzenetre emlékeztet minket: “Dicsőség a magasságban Istennek és békeség a földön a jóakarátú embereknek!”
- Olvasmány: Lukács 2:1-18
- Téma: Gondolkodjunk el azon, hogy van-e valakivel rossz kapcsolatunk, van-e olyan kapcsolatunk, amely „javításra” szorul, valakinek meg kellene-e bocsátanunk, vagy van-e olyan, aki nekünk kellene, hogy megbocsásson?

Advent ötödik vasárnapja

- Gondold át az első négy gyertya jelentését!
- Jelentése: Ez a gyertya emlékeztet minket arra, hogy bünbánatot kell tartanunk mielőtt találkoznánk a megszülető Krisztussal. „Bánjátok meg bűneiteket, mert közel az Isten országa!”
- Olvasmány: Márk 1:1-8, 14-15.
- Téma: Beszélgetsetek a bünbánatról, és alapos önvizsgálattal készüljétek, amit kövessen gyónás és áldozás!

Advent hatodik vasárnapja

- Jelentése: Krisztus, aki Betlehemben született, és aki újra eljön az idők végezetével, a Szent Áldozás Szentségében jön el hozzánk. Azért született meg Betlehemben, hogy megengedhessük Neki, hogy jöjjön el és szülessen meg a mi szívünk jászolában.
- Olvasmány: János 1:1-18 és 6:52-58.
- Téma: Beszélgetsetek a Szent Áldozásról!

Advent hetedik vasárnapja

- Gyújtsd meg mind a hét gyertyát! Gondold át a gyertyák jelentését!
- Jelentése: “Gyermek született nekünk, fiú adatott nekünk, és az Ő neve csodálatos lesz!”
- Olvasmány: Lukács 2:1-7
- Téma: Krisztus eljövételének jelentése

Forrás: <http://silouanthompson.net/2011/11/orthodox-advent-wreath>

Dányi László fordítása nyomán

Hírszemle

Lengyelországban csökken a halloween ünneplők száma. Marek Jędraszewski lengyel érsek arra hívta fel hívei figyelmét, hogy halloween ünnepe ellentétes az Egyház tanításával, és arra buzdította a katolikusokat, hogy „még játékból se” vegyenek részt rajta. „Halloween alapjaiban keresztényellenes ünnep” – nyilatkozta a Łódź-i egyházmegye érseke. „A szülőknek és tanároknak meg kell védeniük a gyerekeket és a fiatalokat a félelmet keltő ábrázolásoktól, mivel többségük sátánista szokásokra utal”.

A lengyel katolikus egyház vezetői már több ízben felemelték szavukat a halloween megünneplése ellen, mely Lengyelországban 1989-ben, a rendszerváltást követően kezdett elterjedni.

Jędraszewski érsek a híveinek írt levelében megfogalmazza, hogy a lengyelek között is megtapasztalható a nyugatias, újpogány kultúra terjedése. Hangsúlyozza, hogy november 1. – mindenszentek ünnepe - és november 2. - halottak napja – Lengyelországban ősi hagyományokkal rendelkeznek, minden kereszténynek alkalmat adnak, hogy „Istennek hálát adjunk és megbecsüléssel emlékezzünk mindazokról akik előttünk jártak”. Véleménye szerint a gyerekek, fiatalok, de még a felnőttek bekacsolódása a halloween ártalmatlanak tűnő szokásaiba ellentétes az Egyház tanításával. A keresztények „még játékból se” vegyenek részt rajta.

(Forrás: Magyar Kurír 2013. 11.01.)

*

Ahmed Badreddin al-Hasszún szíriai nagymufti bejelentette, hogy információkkal rendelkezik az április 22-én Aleppóban elrabolt két ortodox püspökről.

Értesülései szerint Mar Gregoriosz szír-ortodox metropolita és Paul Yazigi görög-ortodox érsek életben van, és jelenleg Törökországban (!) tartják fogva őket.

„A kettős emberrablás mögött csecsen fegyveresek és hozzájuk kapcsolódó török szervezetek állnak” – mondta el Ahmed Badreddin al-Hasszún. A szír vallási vezető szerint az emberrablásoknak köze

van Ankara azon kéréséhez, hogy az antiókhiai patriarkátus székhelye kerüljön át Szíriából Törökországba. A nagymufti arra is felhívta a figyelmet, hogy a szír iszlamista lázadók soraiban több mint hárromezer, a volt Szovjetunió területéről származó felkelő is harcol, többségében csecsenek.

(Forrás: Magyar Kurír)

*

Az amerikai Nemzetbiztonsági Hivatal szóvivője szerdán azt közölte: az NSA nem vette célba a Vatikánt, és a Panorama című olasz napilapban megjelent ezzel kapcsolatos állítások nem fedik a valóságot. A Panorama című olasz lap ugyanis azt írta, hogy az NSA lehallgatta XVI. Benedek korábbi pápát, és az utódját, Ferenc pápát megválasztó konklávé bíborosait is. A lap szerint az Olaszországban 2012 decembere és 2013 januárja között lehallgatott 46 millió telefonhívás között voltak azok is, amelyek a Vatikánból indultak vagy oda érkeztek.

Federico Lombardi szentszéki szóvivő kifejezte, hogy a Vatikán nem értesült a lehallgatásról, és az ügy a Vatikánban nem kelt aggodalmat.

(Forrás: MTI)

*Venyige – Az Egri Görögkatolikus
Szervezőlelkészség értesítője
Felelős szerkesztő: Demkó Balázs
Tördelés: Hajas Tamás
Olvasószerkesztő: Laskay Anna*

*Paróchia: 3326 Ostoros, Arany J. u. 8.
Tél: (36) 785 512, (30) 296 8844
Web: www.egriparochia.hu
Számlasszám: CIB Bank 10700282-
48602703-51100005*